

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД

Година XXII – Број 2. Уторак 11. фебруар 2014. године Страна: 1.
Н О В И Г Р А Д

АКТ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

19/

На основу члана 30. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Српске" број 101/04, 42/05, 118/05 и 98/13), члана 33. Статута општине Нови Град ("Службени гласник општине Нови Град" број 11/05, 2/08, 7/11 и 9/11) и члана 115. и 121. Пословника Скупштине општине Нови Град ("Службени гласник општине Нови Град" број 18/05, 2/06 и 5/11), Скупштина општине Нови Град, на 14. редовној сједници одржаној дана 30.01.2014. године, донијела је

З А К Љ У Ч А К

1. Скупштина општине усваја Локалну волонтерску политику општине Нови Град.
2. Закључак ступа на снагу даном доношења.

Број: 02-022-6/14
Датум: 30.01.2014.године
Нови Град

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ
Мирко Згоњанин, дипл.еџц.,с.р.

ЛОКАЛНА ВОЛОНТЕРСКА ПОЛИТИКА ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД

ПРЕАМБУЛА

Због све веће важности волонтерског активизма у нашој земљи који је већ доста развијен у свијету а поготово у земљама ЕУ, Општина Нови Град је изразила заинтересованост за ову активност прихватајући иницијативу ОКЦ Бања Лука и ОЦКИ Нови Град за заједничку сарадњу на припреми и усвајању Локалне волонтерске политике општине Нови Град.

Општина је један дио Омладинске политике општине Нови Град за период 2010 – 2015. година посветила унапређењу волонтерског рада, те да обезбједи стручније и квалитетније људске ресурсе за рад са младима, оснаживање младих у друштву, организовање и оспособљавање младих људи да активно учествују у развоју своје заједнице као и друге активности које су блиске са активношћу стварања и усвајања Локалне волонтерске политике. Учешће младих у свим сферама јавног живота и развоју политике која се тиче младих на локалним, ентитетским и државним нивоима је подстицано и промовисано од стране Општине Нови Град. То је један од начина на који се жели показати да је препознавање потреба младих и рјешавању проблема са којим се у данашње вријеме сусреће млада популација на ширем простору општине Нови Град свакако један од приоритета рада Општине.

Поред младих, Општина је свјесна и огромних људских и професионалних капацитета одраслих, али и старих људи те ће, имајући у виду да волонтирање није привилегија младих, подржавати развој волонтерских програма за учешће свих старосних категорија.

Усвајање квалитетне Локалне волонтерске политике мора бити императив сваке локалне заједнице, те ће из тог разлога Општина Нови Град у оквиру својих могућности дати допринос на изради што квалитетније Локалне волонтерске политике у сарадњи са свим релевантним факторима са подручја општине Нови Град, али и Републике Српске и Босне и Херцеговине.

Волонтирање, као добровољан вид пружања помоћи другоме, а без личне користи у виду новчане надокнаде, већ дуго постоји међу људима. Оно по чему се разликује волонтирање, некад и сад, је начин на који се заједница и представници власти односе према њему у смислу његовог препознавања, подстицања и вредновања.

Волонтирање се најкраће дефинише као посебна активност усмјерена на помагање другима, а обиљежавају је слободан избор обављања активности, задовољство или психолошка награда за учињено дјело, најчешће провођење активности унутар неких организација или институција, те краткорочна и дугорочна корист за заједницу у којој се реализује волонтерска услуга. Већ оваква категоризација указује како унутар популације волонтера можемо пронаћи читав низ различитих мотива за волонтирање од тзв. „чистог“ волонтирања које је искључиво

добровољно, без икакве награде осим личног задовољства и без потребе за чланством у некој организацији, па до прагматичког волонтирања с циљем стицања искуства на неком подручју, или добијања запослења.

Оно што је потребно истаћи је да у последње двије и по декаде у свијету, па тако и у Европи, расте интерес за волонтирање, те да представници власти у све већој мјери препознају волонтирање као битан фактор за цјелокупан развој друштва.

Генерална скупштина Уједињених нација је 1985. године прогласила 5. децембар за Међународни дан волонтера, те да би 1997. године 2001. годину прогласила за Међународну годину волонтера, на крају које је усвојена Резолуција и Препоруке о начинима како владе и систем Уједињених нација могу и требају да подрже волонтирање. Од те године, многе чланице Европске уније су, али и оне које још увијек то нису, на различите начине, у оквиру својих стратешких планова, политика или појединих закона, обухватиле развој и подстицање волонтеризма. На крају, Европска унија је 2011. годину прогласила за Европску годину волонтера.

Треба истаћи и да волонтеризам не доприноси само друштву и рјешавању проблема који постоје у њему. Веома важна карактеристика волонтеризма је засигурно и лични развој особе која је ангажована као волонтер. Кроз волонтерски рад, особе могу да развију самопоштовање и поштовање према другима, као и да примјене своје вјештине и знања кроз различите типове волонтерских активности. Поред тога, они на овај начин могу стећи и нове вјештине и знања, који им као практично искуство у будућности могу повећати шансе за запослење или друштвено испуњенији живот.

Разна истраживања спроведена на ову тему доказала су да су особе које су волонтирале или још увијек волонтирају много флексибилније, отвореније, толерантније, хуманије и освјештеније него они који нису друштвено ангажовани. Битно је да изградња управо ових позитивних вриједности међу људима засигурно има дугорочни утицај – како на њих саме, тако и на развој друштва у цјелини.

На крају, можемо закључити да волонтирање не даје само допринос развоју друштва, него и развоју појединца, тако да ова симбиоза никада не престаје, чиме волонтеризам и волонтирање добијају префикс позитивне и јединствене активности у нашем данашњем друштву, у којем још преовлађују искривљене вриједности.

У Републици Српској су Народна скупштина и Влада Републике Српске такође препознале важност волонтирања за развој друштва путем усвајања првог Закона о волонтирању РС 2008. године и усвајањем новог Закона о волонтирању РС у 2013. г. („Службени гласник РС“, бр. 89/13). Овај закон је креиран на начин да се јасно дефинишу начини и услови организовања волонтирања и рада са волонтерима.

Како би се јасно одредило шта се подразумева под волонтирањем и волонтерима, навешћемо кратак преглед дефиниција из Закона о волонтирању Републике Српске. Приликом припреме Закона, важан фокус је био на међународним стандардима и дефиницијама које на једноставан начин појашњавају концепт волонтирања и његове улоге у развоју друштва. С тим у вези, сам Закон је јасно дефинисао шта је то волонтирање (члан 2.): *„Волонтирање је активност од интереса за Републику Српску којом се доприноси побољшању квалитета живота, активном укључивању грађана у друштвене процесе и развоју хуманијег и равноправнијег демократског друштва“*. Даље је чланом 4. овог Закона дефинисано слиједеће: *„Волонтирање у*

смислу овог закона је организована добровољна активност или пружање услуге или обављање активности у циљу опште, заједничке добробити или добробити другог лица без исплате новчане накнаде или потраживања друге имовинске користи“.

Такође је чланом 8. јасно је дефинисано ко може да буде волонтер: *„Волонтер може бити свако физичко лице старије од 15 година које у Републици обавља волонтерске услуге у складу са овим законом“.* У нашој земљи постоји стереотип да су волонтери млади људи, али волонтирање могу да обављају сви радно способни грађани, а најнижа граница волонтера је 15 година.

Закон је јасно дефинисао и шта волонтирање није (члан 5.):

- *стручно оспособљавање без заснивања радног односа које представља волонтерски рад, уређено прописима из области радних односа или другим прописима;*
- *обављање услуга или активности које је једно лице обавезно да пружи другом лицу на основу закона или других прописа;*
- *извршавање посебних обавеза у складу са судским одлукама;*
- *обављање услуга или активности које су уобичајене у породичним, пријатељским или комшијским односима и*
- *обављање услуга или активности које се односе на бесплатно и неповратно давање имовине, новца и бесплатно давање на употребу покретне и непокретне имовине.*

Најбитније је јасно дефинисати да стручно оспособљавање без заснивања радног односа није волонтирање, што је до тренутка усвајања Закона о волонтирању константно био проблем и конфузија у смислу да ли су приправници волонтери или не.

Волонтирање је активност која се организује од стране непрофитног сектора и у том смислу организатори волонтирања, тј. субјекти који ангажују волонтере на волонтерским активностима могу бити, под условом да су регистровани или надлежни на територији Републике Српске:

- *свако правно лице регистровано у складу са прописима који регулишу рад удружења и фондација;*
- *републички орган управе;*
- *орган јединице локалне самоуправе;*
- *јавна установа,*
- *приватна установа која се бави здравственом заштитом, образовањем и васпитањем,*
- *вјерска заједница.*

Поред осталих одредаба које закон дефинише, а које су везане за начин и принципе организовања волонтирања, Закон је дефинисао и начине награђивања и препознавања волонтирања. На републичком нивоу је дефинисана републичка награда за волонтирање која се додјељује најбољем организатору волонтирања и најбољем волонтеру за текућу годину, а која се свечано додјељује 5. децембра - Међународни дан волонтера. Закон је такође понудио могућност јединицама локалне самоуправе да својим подзаконским актима пропишу посебан облик награђивања волонтерског активизма (члан 27. Закона о волонтирању РС).

Имајући у виду ову законску могућност, те на основу сарадње са невладиним организацијама и јавним институцијама са територије општине, креиран је овај документ који има за циљ дефинисање смјерница и препорука на промоцији и унапређењу волонтирања, те остваривања пуног потенцијала волонтирања у корист развоја наше локалне заједнице.

ПРИОРИТЕТНЕ ОБЛАСТИ

Учесници су се усагласили да у овом поглављу треба дефинисати приоритетне области у којима ће се највише подржавати волонтерски програми, а према постојећим потребама локалне заједнице. Договорено је да такође у документу стоји да су програми дозвољени и у свим другим областима, поред приоритетних, које су подржане Законом о волонтирању.

Припоритетне области су:

1. Социјални сектор;
2. Омладински сектор;
3. Сектор образовања;
4. Култура и туризам;
5. Заштита животне средине.

1. Социјални сектор: БиХ и Република Српска се данас сусрећу са различитим проблемима у социјалном сектору који су настали као директан утицај недавног рата. Повећан је број сиромашних и незапослених због девастиране економије. Из истог разлога не постоје довољна средства за помоћ и подршку другим социјално искљученим категоријама становништва као што су особе са инвалидитетом, ометени у менталном развоју, старе и онемоћале особе и др. Имајући у виду ову тешку ситуацију у нашој земљи, наша локална заједница препознаје волонтирање као један од начина доприноса у рјешавању постојећих проблема, као и начину унапређивања постојећих и оснивање нових сервиса намјењених социјално искљученима.

Осјетљиве групе, као што су старији, немоћни, дјеца ометена у развоју, лица са инвалидитетом и друге социјално угрожене групе доведене су на маргину друштва и пријети им социјална искљученост. С обзиром на убрзани и површни начин живота који водимо, догађа се да не познајемо прве комшије, не разговарамо с пријатељима те уколико је било коме потребна помоћ очекујемо да ће сама доћи или ће то већ нетко други обавити умјесто нас.

Из тих је разлога неопходно систематски подстицати и организовати разне облике волонтеризма у заједници за социјално рањиве групе како би им се обезбиједила социјална укљученост и покривеност услугама тамо гдје постојећи системи нису довољно ефикасни.

С обзиром да подручје општине Нови Град покрива и шире рурално подручје гдје живе осјетљиве социјалне категорије, оправдана је потреба за Локалним волонтерским сервисом.

Неке од социјалних група којима је неопходна помоћ волонера су:

- Малољетници: без родитељског старања, ометени у психичком и физичком развоју, чији је развој ометен породичним приликама, васпитно занемарени и запуштени.
- Пунољетна лица: материјално необезбјеђена и за рад неспособна лица, стара лица без породичних старања, инвалидна лица, лица са друштвено негативним понашањем.

2. Омладински сектор: Према постојећим истраживњима у нашој земљи, млади су једна од категорија становништва у које се најмање улаже и обраћа пажња. Неки од ефеката овакве ситуације је пораст деликвениције и криминала, болести овисности и асоцијалности младих. Наша локална заједница сматра да волонтирање, као активност која доприноси изградњи индивидуалних и друштвених позитивних вриједности, може утицати на пораст позитивних промјена у овом сектору, а са фокусом на изградњу активних младих који равноправно учествују у свим друштвеним процесима.

Уз породицу, локална заједница и њене институције имају важну улогу у унапређењу квалитета живота младих особа. Омладинске организације омогућавају активно укључивање у своје програме и могућност волонтирања у реализацији тих програма.

Волонтирање се већ показало као позитивна пракса, јер значајно утиче на позитивну личну самопроцјену младе особе а посебно уз добро развијен систем вриједновања и награђивања волонтерског рада. Управо је ово подручје једно од најзначајнијих, обзиром да је локалној заједници од изузетне важности укључити што више младих у волонтерске активности кроз које ће активно чинити живот друштвене заједнице.

3. Сектор образовања: Сектор образовања се тренутно налази у процесу транзиције како би успоставио европске стандарде образовања и на тај начин изједначио младе наше земље са младима из других европских земаља. Веома битан акценат у овом процесу је на формалном и неформалном образовању како младих, тако и других старосних категорија. Такође, квалитетнији систем образовања нуди могућност особама да изграђују своја знања и вјештине у складу са потребама тржишта рада.

Волонтирање, као један вид могућности стицања, првенствено неформалног, а и формалног образовања је препознато од наше локалне заједнице као битан сегмент у рјешавању тренутне проблематике незапослености и јачања наших капацитета у свим секторима. Волонтирање се мора континуирано користити у оквиру различитих методологија као што су вршњачка едукација, семинари, тренинзи и конференције, путем којих ће наши грађани, а првенствено млади стицати додатна искуства и знања тражена на тржишту рада.

4. Култура и туризам: Слободно је вријеме, како младих, тако и старијих грађана, још увијек прилично неорганизовано подручје и број потенцијалних корисника премашује капацитете постојећих организација (најчешће цивилног друштва) које раде на организацији тог времена; култура уопште оставља доста простора за њихово укључивање, а посебно у подручју културног аматеризма које је неисцрпан извор инспирације и креативности.

У том смислу требало би подстаћи постојеће културне институције на подручју

општине Нови Град на појачано укључивање својих суграђана у културни аматеризам, кроз који се могу организовати врло квалитетни садржаји за ширу популацију, а с пуно мање уложених средстава. Додатна вриједност оваквог модела је повећање социјалне укључености, стицање нових искустава, те отварање могућности да кроз презентовање свог рада, аматеризам прерасте у професионализам за надарене појединце.

Због своје историје, свог атрактивног положаја, те због својих културно-историјских и природних знаменитости, општина Нови Град може заузети значајно мјесто у развоју туризма у Републици Српској и БиХ, но неки ресурси се могу и требали би се још боље искористити.

У складу с тим, постоји простор за развој волонтеризма на више нивоа, од учешћа у организацији различитих манифестација, асистирања у дјечијим екскурзијама и настави у природи, оспособљавања за улогу водича кроз усвајање додатних знања и сл.

Укључивање волонтера у туристичке активности такође може побољшати туристичку понуду и омогућити отварање додатних радних мјеста у туризму.

5. Заштита животне средине: У данашњим временима, један од најургентнијих проблема са којима се сусрећемо је континуирана девастација наше животне средине. Свијет од макро до микро нивоа се све више окреће алтернативним изворима и очувању наше животне средине. Пракса је до сада показала да волонтирање носи важну улогу у овим процесима јер омогућава нашим грађанима да се активно укључе у процесу одрживог развоја и унапређење квалитета животне средине.

ПРОМОЦИЈА ВОЛОНТЕРИЗМА

Сам процес промоције треба бити усклађен са потребама циљних група. Свака циљна група има своје преференције за коришћење различитих медија па самим тим и њихова едукација о волонтеризму је другачија. Према томе, да би се на адекватан начин урадила промоција она треба бити прилагођена различитим циљним групама.

У популацију *младих* спадају средњошколци и студенти (мада се у обзир могу узети и учесници завршних разреда основне школе како би се о волонтеризму упознали прије него по закону стекну право на волонтирање), као и они који су завршили школовање а још нису напунили 30 година. За ову циљну групу промоција се треба базирати на слиједећим методама:

- презентације и едукативна предавања по школама,
- постављање информација на веб странице и фецебоок,
- организовање јавних волонтерских акција на које би позивали ученике, студенте и остале младе људе да учествују,
- дистрибуција промотивног материјала и др..

Промоција волонтеризма за популацију *одраслих и старих* особа најприкладније ће се обављати радио емисијама и дистрибуцијом промотивног материјала. Овдје се прије свега мисли на коришћење локалних медија као потенцијала. Тематске емисије на радио станици у многоне би помогле ширем упознавању становништва у локалној заједници о волонтеризму као и волонтерским акцијама.

Као једнако успјешан вид информисања цјелокупног становништва општине Нови Град је и плакатирање и постављање информација на билбордима.

Као ефикасан начин промоције волонтеризма, оријентисан на све групе становништва, подржаваће се обиљежавање Међународног дана волонтера - 5. децембра.

МЕТОДОЛОГИЈА

У изради прилога волонтерске политике користили смо се Законом о волонтирању РС, усвојеном Омладинском политиком у општини Нови Град и универзалном декларацијом о волонтеризму која је усвојена 2001. године и која јасно дефинише да су Волонтери најзначајнија снага друштва, покретачка „снага хуманости“ и носиоци вриједности људског потенцијала. Јачањем и развојем Локалног Волонтерског Сервиса (ЛВС-а) у Новом Граду и невладиних организација повећавају се шансе за израду добрих волонтерских програма чији циљ би био да се успостави равнотежа између понуде и потражње за волонтерским радом ради побољшања услова живота социјално искљученим категоријама грађана. Волонтеризам је креативна и интегрисујућа снага која гради здраву и одрживу заједницу која поштује достојанство свих људи и охрабрује људе да помажу у рјешавању социјалних, културних, економских и проблема животне околине. На овај начин, побољшавајући свој живот, изграђује се и хуманији и праведнији свијет, кроз глобалну сарадњу.

Због наведених разлога потребно је :

- успоставити чвршћу сарадњу између ЛВС-а Нови Град, невладиног сектора, јавних институција и институција власти, те привредног сектора;
- издвојити буџетска средства за рад ЛВС-а Нови Град независно од финансирања омладинских и других невладиних организација;
- реализовати програме на основу начела хуманости, независности и добровољног рада;
- креирати окружење у којем ће волонтери радити сврсисходан посао, доприносећи остварењу постављених циљева;
- дефинисати критеријуме за ангажовање волонтера, укључујући услове под којима ће се тај ангажман окончати, те развијати стратегију волонтерског менаџмента;
- обезбједити одговарајућу заштиту за волонтере и кориснике волонтерских услуга;
- пружити шансу свима, без обзира на њихова физичка, економска, социјална и културна ограничења.

Волонтирање представља један од основа цивилног друштва, афирмишући оне најплеменитије у човјеку: пацифизам, слободу, једнаке могућности, безбједност и правду за све људе.

ПРЕПОЗНАВАЊЕ И НАГРАЂИВАЊЕ

Награђивање волонтеризма на нивоу локалне заједнице, предвиђено Законом о волонтирању РС, је пожељно и неопходно за признавање значаја, промоцију и мотивацију волонтера. С тим циљем Општина Нови Град ће организовати, у сарадњи са другим друштвеним партнерима, обиљежавање 5. децембра - Међународног дана волонтера. Овај празник обиљежиће се организовањем волонтерске акције у локалној заједници, проглашавањем и награђивањем најбољих волонтера, те прославом самог празника. Општина Нови Град и невладине организације требају тежити да обиљежавање Међународног дана волонтера прерасте у традицију.

Организатори програма волонтирања су дужни и одговорни да прате развој сваког/е волонтера/ке и уложе напор у вриједновање и адекватно награђивање сваког волонтера.

Награде могу бити:

- прилика за путовање на додатно усавршавање;
- учествовање на едукацијама организованим од стране ЛВС-а;
- годишња чланарина у библиотеци;
- карте и улазнице за биоскоп, позориште, концерте, базене и друге садржаје;
- излети, пикници, књиге, мајице и други симболични поклони.

Могућност за овакве награде, водитељи волонтерских програма требају тражити и у широј локалној заједници. Заслужни волонтери/ке имају право да заступају организацију на тренинзима и конференцијама у договору са водитељима волонтерских програма.

Сваки волонтер који своје обавезе испуњава у складу са чланом 22. Закона о волонтирању РС, има право на уважавање и препознавање статуса волонтера. Водитељи волонтирања дужни су организовати развијање портфеља којим се помаже волонтеру у процесу идентификације и вриједновања компетенција развијених кроз волонтирање, као и оснажити сарадњу са Министарством породице, омладине и спорта РС у циљу вриједновања портфеља и издавања сертификата.

Треба да се направи систем који ће да евидентира и вриједнује искуства и знања стечена током волонтирања. Волонтери кроз свој рад треба да прођу разне обуке и стекну нова знања која могу да им буду од користи у будућности, а организатор волонтирања дужан је да води евиденцију о овоме за сваког волонтера.

За све волонтере, који се својим залагањем у обављању волонтерских активности истакну у својој заједници или шире су Законом о волонтирању РС предвиђена признања и одређене сатисфакције. Такође је важно напоменути да у награђивања не спадају случајеви наведени у члану 25. овог закона.

Потребно је да локална заједница и Општина препознају важност документованог волонтерског стажа, те да их призна и уважи, како би волонтери лакше остварили потребне бенефиције.

Општина Нови Град ће, у складу са овим, посебно креирати и усвојити Правилник о награђивању волонтера. Овим документом дефинисаће се критеријуми за додјелу награда, категорије награда, као и методологија награђивања волонтера.

Волонтерима се, за њихове заслуге, могу додјељивати награде и признања у складу са Одлуком о наградама и признањима општине Нови Град ("Службени гласник општине Нови Град", бр. 14/09).

ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ПОЛИТИКЕ

У циљу континуираног праћења успјешности имплементације документа, те по потреби унапређења истог, на нивоу општине Нови Град ће бити креирана мјешовита радна група.

Ову радну групу чиниће 5 чланова, односно представници Општине, Центра за социјални рад, невладиног сектора, савјета ученика средњих школа и представник ЛВС-а. Радна група састајаће се 2 пута годишње, пратити реализацију локалне волонтерске политике и иницирати потребне кораке за успјешну имплементацију. Локални волонтерски сервис имаће координишућу улогу у радној групи: организоваће састанке, припремаће извјештаје о волонтерским програмима и имплементацији политике, те их достављати Општини.

Потребно је у буџету Општине обезбједити финансијска средства за имплементацију политике, од којих ће се један дио одвојити за рад ЛВС-а у складу са предложеним обимом волонтерских програма који се планирају реализовати у току календарске године.

С А Д Р Ж А Ј

АКТ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

Број акта

Страна

1/ Локална волонтерска политика општине Нови Град 1

ИЗДАВАЧ: Општина Нови Град, ул.Петра Кочића бр.2. Телефон 052/751-660.
Одговорни уредник: секретар Скупштине општине
Штампа: Стручна служба Скупштине општине и начелника Општине
Излази у складу са потребама.